

Lokaal cultuurbeleidsplan Vorst 2020-2025

Gemeente Vorst, Bib Vorst en GC Ten Weyngaert

INHOUDSTAFEL

<i>Voorwoord</i>	1
KADER VAN HET CULTUURBELEIDSPLAN	2
DE AUTEURS EN HUN OPDRACHT	2
PARTICIPATIEACTOREN	3
<i>De Gemeenteraad en de Beheerraden van GC Ten Weyngaert en Bib Vorst</i>	
<i>De Adviesraad en de Adviescommissie Cultuur</i>	
<i>Uitvoering door de beroepskrachten</i>	
PARTICIPATIETRAJECT	4
SYNERGIE MET DE ALGEMENE BELEIDSVERKLARING VORST	5
VORST 2019 IN BEELD GEBRACHT	7
Demografisch: de 4 V's (verjonging, vergrijzing, verkleuring en verdunning)	
Cultureel: hedendaagse kunst en openbare ruimte	
Sociocultureel – verenigingsleven: de burger ontwaakt	
Onderwijs en welzijn: meer en breder	
Et pour nos amis francophones : la même chose	
DOELSTELLINGEN	11
Doelstelling 1. Het lokaal cultuurbeleid Vorst bereikt alle Nederlandstaligen en Nederlands-geïnteresseerden.	
Doelstelling2. Het lokaal cultuurbeleid Vorst stimuleert de culturele ontwikkeling van de openbare ruimte.	
Doelstelling 3. Het lokaal cultuurbeleid Vorst faciliteert de ontmoetings-, creatie- en toonplekken voor kunstenaars en kunstorganisaties.	
MIDDELEN	15
BIJLAGE: ADVIES ADVIESCOMMISSIE CULTUUR	

VOORWOORD

Beste Vorstenaar,
Beste *cultuurbelever* in Vorst,

Met dit nieuwe cultuurbeleidplan trappen we de doelstellingen van de gemeente (cultuur en bibliotheek) en GC Ten Weyngaert voor de komende 5 jaar af. En we zijn ambitieus!

Deze ambities worden gevoed door de nieuwe culturele dynamiek in ons zuidelijk stukje Brussel. Heel wat bekende en nieuwe partners tonen zich enthousiast en bereid om mee te werken. Vorst is de geliefde woon- en werkplaats voor heel wat talent: studenten fotografie en film aan hogeschool Luca/campus Narafi, dansstudenten uit de hele wereld bij P.A.R.T.S, muziekensembles zoals TW Classics en kunstenaars die verblijven bij WIELS, om maar enkele voorbeelden te geven. Enkele nieuwe galerijen openen de deuren in de Van Volxemlaan en geven aan die buurt zo een echte uitstraling van kunstboulevard. Vorst is één van de Brusselse gemeenten met het sterkst stijgend aantal nieuwe Nederlandstaligen. De vraag naar Nederlands leren is er groot en de houding tegenover het Nederlands is veranderd. Centr'AL aan het Albertplein zal weldra de deuren openen en een groots renovatieproject van de Abdij naar de culturele pool ABY staat in de steigers. Tussen de schepenen van Franstalige en Nederlandstalige cultuur heerst er een goede verstandhouding en een bereidheid om samen te werken aan een sterk cultuurbeleid dat de communautaire drempels overstijgt.

Enkele nieuwe beroepskrachten zijn met veel enthousiasme aan de slag gegaan en meer ervaren beroepskrachten hebben nieuwe functies aangenomen. Dat zorgt ervoor dat het cultuurbeleidsplan zeer open is geformuleerd, zodat onze nieuwe beroepskrachten het cultuurbeleidsplan mee kunnen vormgeven.

Wij willen graag een aantal mensen uitdrukkelijk bedanken. Dank aan iedereen die mee heeft nagedacht tijdens de Open Adviesraad cultuur, dank ook aan de leden van de Adviescommissie Cultuur, om op een ongeremde manier mee te werken. Dank aan iedereen die heeft deelgenomen aan onze 1190cultuur-bevraging. En tot slot, oprechte dank aan het team. Zonder jullie was het schrijven nooit mogelijk geweest en dankzij jullie zal dit plan realiteit kunnen worden.

Jan De Loof
Voorzitter GC Ten Weyngaert

Aurelie Duchateau
Voorzitter Bib Vorst

Esmeralda Van den Bosch
Schepen Nederlandstalige aangelegenheden

KADER VAN HET CULTUURBELEIDSPLAN

WAT EN HOE?

Sinds 2001 ondersteunt de **Vlaamse Gemeenschap** via het Decreet lokaal cultuurbeleid gemeenten die een **bibliotheek** voorzien en samen met het **gemeenschapscentrum** een **kwaliteitsvol en duurzaam cultuurbeleid** uitbouwen. De voorziene middelen staan toe dat er een gemeentelijke cultuurbeleidscoördinator wordt aangeworven. Het lokaal cultuurbeleid in de Brusselse gemeenten wordt ondersteund en begeleid door de Vlaamse Gemeenschapscommissie.

De Gemeenteraad van Vorst heeft in 2008 voor het eerst ingetekend op het decreet en een cultuurbeleidsplan geschreven. Met dit document krijgt u het **derde lokaal cultuurbeleidsplan voor de gemeente Vorst** te lezen.

DE AUTEURS EN HUN OPDRACHT

Het lokaal cultuurbeleid Vorst is een samenwerking tussen drie vaste partners (gemeentelijke dienst cultuur, Bib Vorst en GC Ten Weyngaert) aangevuld met ad hoc (boven)lokale projectpartners.

Het lokaal cultuurbeleid Vorst wil op een **open, dynamische en zichtbare** manier de cultuurbeleving in de gemeente **op een hoger niveau** brengen en tegelijkertijd **bereikbaar** en **uitnodigend** maken voor iedereen. Nieuwe activiteiten moeten **omgevingsgestuurd** zijn en/of vertrekken van de sterktes die vandaag aanwezig zijn of zich aandienen in het (sociaal)-culturele veld. Het bestaande en nieuwe aanbod moet zichtbaar en toegankelijk zijn voor de eigen inwoners en die van het volledige Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Centrale waarden zijn **duurzaamheid, openheid, gemeenschapsvorming, betrokkenheid, samenwerking** en **kansenontwikkeling** voor de meest kwetsbare inwoners.

Het **Departement Nederlandstalige aangelegenheden** van de Gemeente Vorst organiseert een kwaliteitsvol onderwijs-, cultuur- en welzijnsaanbod voor en in samenwerking met Nederlandstalige en Nederlands-geïnteresseerde inwoners en organisaties. De **dienst cultuur** garandeert een culturele dienstverlening voor de inwoners, bouwt mee aan een culturele (boven)lokale zichtbaarheid en realiseert een Nederlandstalig cultuurprogramma, waar mogelijk in overleg en samenwerking met zoveel mogelijk partners.

GC Ten Weyngaert is het Nederlandstalig gemeenschapscentrum van Vorst. Het maakt deel uit van een netwerk van 22 gemeenschapscentra in het Brussels Gewest. Educatie, cultuurspreiding en gemeenschapsvorming zijn de drie pijlers van de werking, die wordt bepaald door 8 kernwaarden: open, progressief, maatschappijgend, divers, muzisch, sportief, versterkend voor lokaal talent en gemeenschapsvormend.

Bib Vorst is de Nederlandstalige bibliotheek van de gemeente Vorst. De bibliotheek is een open huis, gericht op Nederlandstaligen én anderstaligen die Nederlands willen leren en houden van lezen, voorlezen, bijleren en/of films bekijken, of die op zoek zijn naar een rustige plek om te werken op een computer of informatie op te zoeken. De collectie en het activiteiten aanbod wordt voor en door gebruikers uitgebouwd en stelt taal- en leerplezier centraal.

PARTICIPATIE-ACTOREN

DE GEMEENTERAAD EN DE BEHEERRADEN GC TEN WEYNGAERT EN BIB VORST

De Gemeenteraad vertegenwoordigt het politieke gezag van de gemeente, en is de eindverantwoordelijke voor het lokaal cultuurbeleidsplan. Elk nieuw cultuurbeleidsplan wordt daarom ter goedkeuring voorgelegd.

GC Ten Weyngaert en Bib Vorst werken, zoals decretaal bepaald, vanuit hun eigen doelstellingen het lokaal cultuurbeleid in Vorst mee uit. Het lokaal cultuurbeleidsplan en de jaarlijkse voortgangsrapporten worden daarom ook ter advies aan beide beheerraden voorgelegd. Beide raden zijn trouwens actieve partners in de Open Adviesraad Cultuur.

DE ADVIESRAAD EN ADVIESCOMMISSIE CULTUUR

De Adviesraad is de garantie voor **maximale gedragenheid bij en deelname van inwoners en socioculturele organisaties** in het lokaal cultuurbeleid. De Gemeenteraad van Vorst keurde op 5 juli 2011 het reglement goed voor de bijeenkomsten en samenstelling van de Adviesraad Cultuur (=algemene vergadering) en de Adviescommissie Cultuur (=verkozen werkgroep) om advies te verstrekken over de behoeften, werking, evaluatie en plannen van het lokaal cultuurbeleid en ze mee te inspireren.

Op 6 mei 2019 werden tijdens de Open Adviesraad Cultuur onderstaande organisaties en personen verkozen in de Adviescommissie Cultuur voor de lopende beleidsperiode.

Leden-verenigingen	
De Weeg	Ann Morre
LD ³ /MIRO	Hans Meirlaen
Motorhoofd en Bergland	Kristof Lauwers
WIELS	Benoit De Wael
105 Besme	Tania Nasielski
CURIEUS VORST	Aurelie Duchateau
GC Ten Weyngaert	Kris Vanslambrouck
Ouderraad Sint-Augustinus	Mathilde Oechsner
TW Classic	Karel Coninx
Leden-inwoners	
Katrien Devroe	
Pieter De Walsche	

Louisa Vermoere	
Soren Stecher-Rasmussen	
Waarnemers	
Schepen	Esmeralda Van den Bosch
GC Ten Weyngaert	centrumverantwoordelijke
Bib Vorst	bibliothecaris
Dienst cultuur	cultuurbeleidscoördinator
Nederlandstalige aangelegenheden	departementsverantwoordelijke
VGC	Isabelle De Meyere

De Adviescommissie Cultuur komt minimaal één keer per jaar samen om de Gemeenteraad te adviseren over het jaarlijkse voortgangsrapport of het lokaal cultuurbeleidsplan. Op initiatief van de Adviescommissie Cultuur wordt minimaal tweejaarlijks een Open Adviesraad Cultuur georganiseerd.

UITVOERING DOOR DE BEROEPSKRACHTEN

De motor van het lokaal cultuurbeleid kan enkel draaien dankzij de medewerkers van het gemeenschapscentrum, de bibliotheek en de gemeente en daarvoor is regelmatig overleg noodzakelijk. Door de grote wissel in het personeelsbestand de voorbije jaren, heeft het beroepskrachtenoverleg ingeboet aan regelmaat en structuur. Bij de start van dit cultuurbeleidsplan staat de heropstart van dit regelmatig overleg centraal.

PARTICIPATIETRAJECT

Van bij de start van de nieuwe legislatuur werd een algemene update georganiseerd van het lokale culturele landschap. Eerst en vooral hadden de schepen en de administratie **individuele gesprekken** met een groot aantal verenigingen en met de grotere culturele partners (WIELS, Fondation A Stichting, POC, Vorst Nationaal, LUCA-Campus Narafi, P.A.R.T.S en Rosas) over hun verwachtingen en de samenwerkingsmogelijkheden binnen het lokaal cultuurbeleid. Alle partners waren positief tijdens deze gesprekken en bevestigden hun engagement naar hun buurt en de gemeente.

In april 2019 werd een **Open Adviesraad Cultuur** georganiseerd waarbij een 60-tal aanwezigen tijdens een aantal door het Beroepskrachtenoverleg vooropgestelde thematafels konden brainstormen over het komende cultuurbeleidsplan.

Van half juli tot eind september organiseerde de gemeente **een algemene bevraging**, geïnspireerd op de vragenlijst van cultuurcontentement, over ervaringen en verwachtingen van burgers over de bibliotheek, het gemeenschapscentrum en de gemeentelijke diensten. De antwoorden van de meer dan 200 deelnemers werden geanalyseerd in een globaal eindverslag waarvan de conclusies mee werden overwogen voor de doelstellingen van dit lokaal cultuurbeleidsplan.

SYNERGIE MET DE ALGEMENE BELEIDSVERKLARING VORST

UIT DE INLEIDING

- Actief partnerschap tussen burgers en verenigingen.
- Ontwikkeling van het culturele aanbod en nadenken over de inhoud ervan: hoe kan kunst vandaag de bevolking van Vorst tegemoet treden?
- Levensvreugde, creativiteit en gezelligheid van de openbare ruimten, van de groene ruimten, de vrijetijdsruimten, de parken, van elke wijk in Vorst.

UIT HOOFDSTUK 2. INFORMATIE EN TRANSPARANTIE

- De algemene communicatie van de Gemeente herzien om beter door alle burgers te worden gehoord.
- Minstens een keer per jaar een onthaal/ontmoeting organiseren voor alle nieuwe inwoners die zich pas gevestigd hebben op het gemeentelijke grondgebied.
- Een brochure realiseren met de belangrijke informatie over de gemeente, die systematisch aan iedere persoon die zich in Vorst domicilieert te geven.

UIT HOOFDSTUK 7. CULTURELE ACTIVITEITEN

- De culturele overheids- en burgerinitiatieven voortzetten en versterken (Vorst Sounds Festival, Kunstenaarsparcours, BRASS, SuperVliegSuperMouche, Carnaval voor geen Bal, openluchtbioscoop, enz.).
- Een “cultuurplan” op punt stellen dat alle Vorstse cultuuractoren verenigt met het oog op een globale strategie inzake cultuur en evenementen.
- Ateliers voor de kunstenaars ter beschikking stellen (repetities, stages ...).
- Creatie van een “Vorsts label” voor Vorstse kunstenaars en ambachtslui.
- Een gids met tentoonstellingen, stages en culturele evenementen uitgeven.
- De animatieactiviteiten voor de scholen, kinderdagverblijven, parken en verenigingen blijven uitwerken teneinde zo jong mogelijk aan te zetten tot lezen.
- De samenwerkingen tussen Franstalige en Nederlandstalige cultuurstructuren versterken en de culturele initiatieven voor openstelling naar andere culturen ondersteunen.

UIT HOOFDSTUK 12. VERENIGINGSLEVEN EN SOCIALE COHESIE

- Behouden en versterken van de bestaande voorzieningen inzake sociale cohesie die een financiering van de verenigingen mogelijk maken.
- De terbeschikkingstelling en het uitlenen van materieel tussen de verenigingen aanmoedigen.

- Op de website van de gemeente een plaats voorbehouden voor de voorstelling van de Vorstse verenigingen.
- De instelling van kleine sociale buurtinfrastructuur aanmoedigen (d.w.z. ontmoetingsruimten die de maatschappelijke banden ontwikkelen, zoals de wijkantennes, speel-, ontspannings-, ontmoetingsruimten, ...).
- Alle initiatieven die gebaseerd zijn op het principe van rechtstreekse en collaboratieve democratie ondersteunen om de rechtstreekse expressie van de burgers en een transversale dialoog mogelijk te maken.
- Bijstand en advies ontwikkelen voor de ontplooiing van het vrijwilligerswerk.

VORST 2019 IN BEELD GEBRACHT

DEMOGRAFISCH: DE 4 V'S

Tijdens de voorbije 5 jaar is de Vorstse bevolkingssamenstelling onderhevig aan dezelfde demografische evoluties als die in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Deze tendenzen worden ook wel eens omschreven als de 4 V's (cijfers BISA):

Verjonging van de gemiddelde leeftijd:	2013: 38,4 jaar	2018: 37,6 jaar
Vergrijzing:	toename van het aantal 85+ers	
Verkleuring (inwoners van buiten EU):	2013: 33%	2018: 34,80%
Verdunning door stijging alleenstaanden:	2015: 44,60% - in 2018: 12,50 % ouders	

Het **aantal inwoners blijft stijgen**, maar net iets minder dan in de andere 18 Brusselse gemeenten, waardoor Vorst in vergelijking met de andere Brusselse gemeenten, van de 7de naar de 12de zakt in de rangschikking van het totale inwonersaantal en op de 10de plaats blijft staan op het vlak van aantal inwoners per km².

NIS-cijfers	2000	2010	2019	Groei aantal 2000-2019	Groei% 2000-2019	Inwoners/km ²
Vorst	45.555	50.258	56.289	10.734	19%	9.009
BHG	959.318		1.208.542	249.224	21%	7480

De gemeenteraadsverkiezingen van 2012 en 2018 noteren **een opvallende groei van het aantal Nederlandstalige Vorstenaren (+15,82%) op de kieslijsten**.

Daarnaast zet ook in Vorst zich een **groeïende kloof** door tussen de nieuwe, vaak jonge en hoog opgeleide inwoners tegenover een groter aandeel inwoners die in grote armoede leven. Zo heeft 25% van de werkgeschikte inwoners geen job, is er 40% jeugdwerkloosheid en wordt 1 op 5 kinderen geboren in een volledig werkloos gezin (cijfers BISA).

CULTUREEL : HEDENDAAGSE KUNST EN OPENBARE RUIMTE

Vorst was en blijft een gemeente waarin vooral de **hedendaagse kunst** in bijna alle kunstdisciplines (beeldende kunsten, muziek, dans) het sterkst aanwezig is.

Een opvallende evolutie is de geplande **reconversie en renovatie van grotere culturele infrastructuur** waardoor het aanbod aan **culturele productie- en presentatiemogelijkheden** de volgende jaren sterk zal groeien. Deze panden zijn evenwichtig over het gemeentelijke territorium verspreid.

Centr'Al

Albertplein

Abdij van Vorst

Sint-Denijswijk

Voormalige industriële panden

aangekocht en tijdelijk ter
beschikking gesteld voor
ondermeer culturele projecten

Wielswijk

Ten Weyngaert

Bondgenotenstraat

Tijdens de vorige legislatuur hebben een aantal **nieuwe, jaarlijkse gratis cultuurevenementen** met grote uitstraling zich (verder) ontwikkeld waarbij telkens kunst in openbare ruimte en culturele activiteiten in familieverband centraal staan:

SuperVliegSuperMouche (8ste editie) Park van Vorst

Forest Sounds (3de editie) Park van Vorst

Parcours d'Artistes (3de editie) Kunstenaarsateliers en openbare ruimte

Zinneke (3de editie) Openbare ruimte in Vorst en 1000 Brussel

Deze evenementen hebben niet alleen **Vorst op de culturele kaart van de hoofdstad**, maar ook een **grote lokale samenwerkingsdynamiek tussen culturele spelers van beide taalgemeenschappen in gang gezet** en leidden inmiddels tot tal van nevenprojecten zoals Zondag Atomix, waarbij GC Ten Weyngaert en BRASS hun familieactiviteiten op zondag occasioneel aan elkaar koppelen tijdens een gezamenlijke zondagmiddag.

Naast dit groeiende aanbod van culturele evenementen, valt op dat **steeds meer kunstenaars** zich in Vorst vestigen en ook een actieve rol willen spelen op het gemeentelijk grondgebied. Sinds 2013 stijgt het aantal vragen naar repetitie-, ontmoetings- en toonplekken gestaag en worden de culturele partners ook vaker dan vroeger gevraagd naar logistieke en communicatieve ondersteuning.

Net zoals elders in het gewest hebben zich de voorbije jaren verschillende **ad hoc zomerinitiatieven** ontwikkeld, die de look and feel in de openbare ruimte aanzienlijk hebben veranderd. Met de Guinguette in het Park van Vorst, de zomerbars in het Dudenpark en de Abdij, kregen een aantal lege, onveilige plekken een nieuwe, gezellige en warme uitstraling. Al deze initiatieven werkten ook een gewaardeerd cultureel programma uit, met concerten, lezingen en ontmoetingsmomenten, waarbij het lokaal cultuurbeleid tot op vandaag (te) weinig betrokken wordt.

Ten slotte valt de verdere toename van **kunstplekken op de Van Volxemlaan** op. De voorbije jaren opende Clearing de deuren en in de loop van 2020 zal kunstverzamelaar Galila Barzilai Hollander in een aantal daartoe gerenoveerde gebouwen rond WIELS haar privécollectie tentoonstellen in een aantal panden die ze hiertoe renoveert onder de naam POC (Passion Obsession Collection). Met burens PARTS/Rosas, Fondation A Stichting, WIELS en BRASS wordt deze buurt een duidelijk afgetekende middelpunt van hedendaagse kunst in het gewest.

SOCIOCULTUREEL – VERENIGINGSLEVEN: DE BURGER ONTWAAKT

Het klassieke verenigingsleven heeft het zwaar. Naast het objectieve feit dat burgers gemakkelijker gemobiliseerd worden voor een specifiek doel of activiteit (zie de opkomst en het engagement van het groeiende aantal wijkcomités en burgeracties) dan voor een langdurige verbintenis in een vereniging, zien we ook dat **het traditionele Nederlandstalige verenigingsleven heel sterk afhankelijk is van één of twee representatieve medewerkers** die, wanneer zij wegvallen, de volledige vereniging kunnen verlammen.

Sinds 2013 stonden in Vorst **een aantal krachtige burgerbewegingen** op die vandaag een zeer geëngageerde werking voorstaan. Bras dessus Bras Dessous en Soyons Solidaires zetten in op een leefbare, solidaire en duurzame stad. Daarnaast is er een opvallende groei van wijkinitiatieven die kleine ontmoetingen en uitwisseling mogelijk maken. Zo goed als **elke wijk** heeft intussen een eigen facebook-groep waarop evenementen, nieuwtjes en anekdotes worden uitgewisseld en vragen beantwoord – maar ook het aantal buurtfeesten en -activiteiten stijgt.

Ten slotte valt op dat het lokaal cultuurbeleid **het contact heeft verloren met de etnisch-culturele organisaties** – de redenen daarvoor zijn divers, maar wellicht heeft de groei van het Franstalige cultuurcentrum BRASS en de inschakeling van het verenigingsleven in hun werking, ervoor gezorgd dat de deze verenigingen wellicht vooral daar een plek vinden om de gemeenschappen met elkaar in contact te laten komen.

ONDERWIJS EN WELZIJN: MEER EN BREDER

De opeenvolging van verschillende wijkcontracten maakte de **aanzienlijke verhoging van het aantal kinderdagverblijven** mogelijk. In de volgende jaren worden twee nieuwe Nederlandstalige verblijven opgestart, in de Olieslagerijlaan en De Fierlantstraat.

Vorst heeft **4 Nederlandstalige kleuter- en basisscholen**, die de voorbije jaren, dankzij ondermeer **Brede School Vorst**, informatie uitwisselen en samenwerken. Alle scholen zetten in op kansontwikkeling en zijn vandaag op één of verschillende manieren betrokken bij het culturele leven in de gemeente. De uitdaging voor de volgende jaren bestaat erin om **de ouders van deze kinderen** eveneens een rol te geven in het lokaal cultuurbeleid. In september 2019 organiseert de **Nederlandstalige Freinetschool Keerpunt** in Vorst een eerste jaar secundair onderwijs, wat op termijn kansen zal scheppen om de Nederlandstalige adolescenten aan te spreken.

De Franse Gemeenschap financiert overigens de werking van **een (Franstalige) jeugddienst**, die echter hoopt op termijn ook projecten te kunnen ontwikkelen voor en met Nederlandstalige jongeren. In tegenstelling tot de gemeenten Anderlecht en Sint-Gillis, is het ontbreken van een Nederlandstalige jeugdwerker en jeugdbeleid een echte **lacune**, die bijzonder zicht- en voelbaar is omdat veel energie wordt gestopt in het aanbod tot 12 jaar. Organisaties willen graag de (Nederlandstalige) adolescenten aanspreken, maar vinden hiervoor nu geen kanaal.

Vorst heeft een sterk aanbod **kunsthogescholen**, met de film- en fotografieopleiding LUCA-Campus Narafi in het Dudenpark en de internationale dansschool P.A.R.T.S. op de Van Volxemlaan. Met beide scholen wordt sinds 2013 regelmatig samengewerkt voor projecten van het lokaal cultuurbeleid.

Vzw LD³ opende in 2015 het **lokaal dienstencentrum MIRO** met een (pro)actief aanbod voor 50+ers en tal van intergenerationele culturele projecten. Samen met Bras dessus Bras dessous en Firefec Bandudu proberen ze geïsoleerde ouderen warm te ondersteunen. Hiervoor wordt regelmatig en succesvol samengewerkt met het lokaal cultuurbeleid.

ET POUR NOS AMIS FRANCOPHONES LA MEME CHOSE...

De voorbije legislatuur hebben niet alleen de Nederlandstalige, maar ook de **Franstalige culturele spelers** zich sterker en duidelijk gepositioneerd door de werking te professionaliseren, het aanbod meer af te stemmen op de omgeving en in te zetten op een doorgedreven publiekscommunicatie. Het Franstalige cultuurcentrum BRASS en BIBLIF zijn op een paar jaar tijd geëvolueerd van bijna onzichtbare naar belangrijke spelers in het gewest. Beide organisaties steken gemakkelijk, vaak en op een zeer natuurlijke manier de hand uit naar hun Nederlandstalige collega's.

DOELSTELLINGEN 2020-2024

RODE DRAAD

De voorbereidende gesprekken over het lokaal cultuurbeleid in Vorst zetten soms de verhoudingen op scherp. In welk opzicht kunnen de partners financieel en menselijk effectief wegen op de culturele ontwikkelingen in een gebied met zoveel nationaliteiten en spelers? In welke mate dient het lokaal cultuurbeleid vooral het initiatief te nemen of eerder faciliterend te werken? De toename van het aantal culturele organisaties en initiatieven maakt het noodzakelijk om keuzes te maken en meer dan in het verleden te focussen op een aantal zeer specifieke doelstellingen. Om ervoor te zorgen dat we deze niet al te breed interpreteren, willen we een rode draad weven in onze projecten. We willen dat onze acties **op alle domeinen een meerwaarde heeft voor de lokale inwoners en actoren, en bijgevolg rekening houdt met de demografische tendenzen van verjonging, verdunning, vergrijzing en verkleuring van de bevolking.**

DOELSTELLINGEN

DOELSTELLING 1. HET LOKAAL CULTUURBELEID VORST BEREIKT ALLE NEDERLANDSTALIGEN EN NEDERLANDS-GEÏNTERESSEERDEN IN VORST.

Het aantal Nederlandstalige inwoners én het aantal vragen van anderstaligen om Nederlands te leren, stijgt. De conversatietafels Nederlands van Bib Vorst trekken steeds meer deelnemers en de ouders van de kinderen in de gemeentelijke basisscholen zoeken naar manieren om de kennis van het Nederlands te versterken. Het lokaal cultuurbeleid Vorst wil in een duidelijk meertalige grootstedelijke context niet krampachtig vasthouden aan het Nederlands maar wel taal-, leer-, lees-, schrijf- en ontmoetingskansen creëren voor alle Nederlandstalige en Nederlands-geïnteresseerde inwoners op het grondgebied en hen betrekken bij alle onderdelen van hun werking.

GLOBALE COMMUNICATIE NEDERLANDSTALIG/MEERTALIG CULTUURAAANBOD VAN DE PARTNERS NAAR DE NEDERLANDSTALIGE EN NEDERLANDS-GEÏNTERESSEERDE INWONERS.

GC Ten Weyngaert, Bib Vorst en de dienst cultuur ontwikkelen een strategie om het Nederlandstalig aanbod op een efficiënte manier samen te communiceren.

JAARLIJKS MINIMAAL ÉÉN NETWERKMOMENT VOOR DE NEDERLANDSTALIGE EN NEDERLANDS-GEÏNTERESSEERDE INWONERS.

GC Ten Weyngaert, Bib Vorst en de dienst cultuur verbinden zich ertoe om minstens één keer per jaar een netwerkevenement te organiseren waarbij Nederlandstaligen en Nederlands-geïnteresseerde inwoners elkaar kunnen ontmoeten. Dit moment is ook de gelegenheid om een grotere betrokkenheid te creëren in alle onderdelen van de werking van de organisaties, meer bepaald vrijwilligerswerking, vervangingen in de beheer- en adviesraden, behoeftenpeiling voor de programmatie...

CREATIE VAN EEN INFOPUNT NEDERLANDS LEREN – GEKOPPELD AAN ALLE INITIATIEVEN ROND NEDERLANDS OEFENEN

Bib Vorst verbindt zich ertoe de informatie tot activiteiten rond Nederlands leren te groeperen en als centraal informatiepunt een doorverwijsrol op te nemen naar initiatieven op hoger niveau (zoals het Huis van het Nederlands) en naar gemeentelijke activiteiten die het Nederlands oefenen centraal stellen. Bib Vorst wil deze werking uitbouwen in nauw overleg met GC Ten Weyngaert en de dienst cultuur, waarbij de behoeftes van Nederlands-geïnteresseerden ook worden teruggekoppeld naar de hogere instanties.

TWEEJAARLIJKSE PRIJS VOOR MEERTALIGE INITIATIEVEN

De Brusselse context is niet één- of twee, maar meertalig. Om de meertaligheid in onze gemeente en gewest te vieren, werkt het lokaal cultuurbeleid een strategie uit om meertalige initiatieven op het grondgebied Vorst te belonen.

NEDERLANDS-GEÏNTERESSEERDEN ACTIEF AANSPREKEN EN BETREKKEN BIJ DE ACTIVITEITEN, ONDER MEER DE OUDERS VAN DE (GEMEENTELIJKE) BASISCHOLEN

De gemeentelijke basisscholen staan voor grote uitdagingen op het vlak van ondersteuning aan nieuwkomers, fragiele gezinssituaties of ongeletterde ouders. Omdat culturele ontwikkeling van kinderen enkel kan slagen wanneer hun volledige omgeving erbij wordt betrokken, wil het lokaal cultuurbeleid actief en in samenwerking met de schoolteams een strategie uitwerken om de ouders in de scholen te betrekken in hun werking.

DOELSTELLING 2. HET LOKAAL CULTUURBELEID VORST STIMULEERT DE CULTURELE ONTWIKKELING VAN DE OPENBARE RUIMTE.

Tijdens de voorbereidende gesprekken en de bevraging voor het cultuurbeleidsplan, werd aangegeven dat sinds de start van de vorige legislatuur steeds meer culturele activiteiten plaatsvinden in de openbare ruimte van Vorst, ondermeer dankzij het stadsparkfestival SuperVliegSuperMouche, Forest Sounds en Parcours d'Artistes. Desalniettemin liggen er nog vele kansen om op een tijdelijke of permanente manier culturele interventies te doen en te zorgen voor een grotere aantrekkelijkheid en gezelligheid van de openbare ruimte in Vorst. Voor deze doelstelling zal het lokaal cultuurbeleid samenwerkingen zoeken met zoveel mogelijk andere spelers, in eerste instantie met de Franstalige cultuurdienst, de dienst wijkcontracten en heropleving van de wijken.

ONDERSTEUNEN VAN HET CULTURELE AANBOD IN TIJDELIJKE INITIATIEVEN IN DE PARKEN EN DE ABDIJ VAN VORST

In het Park van Vorst en in de Abdij vinden nu al verschillende initiatieven plaats waarin ook een culturele programmatie wordt voorzien (Guinguette, ABY of interventies in het kader van wijkcontracten of burgerinitiatieven). Ook de Franstalige gemeentelijke bibliotheek BIBLIF organiseert vandaag al een aantal depot-punten en activiteiten in de openbare ruimte. Deze activiteiten maken het stadsweefsel zachter, toegankelijker en veiliger. GC Ten Weyngaert,

Bib Vorst en de dienst cultuur willen samenwerken met deze bestaande initiatieven en zoeken naar kansen om er vanuit hun werking nog meer culturele inhoud aan te geven.

ONDERSTEUNEN VAN ACTIVITEITEN OM DE OPENBARE RUIMTE GEZELLIGER TE MAKEN VIA PROJECTOPROEPEN BIJ WIJKINITIATIEVEN

Tussen de geborgenheid van het familiale huis en de anoniemere grootstad, zorgt een sterk wijkgevoel voor gezelligheid en betrokkenheid. Uit de omgevingsanalyse blijkt dat inwoners steeds sterker betrokken (willen) zijn bij de ontwikkeling van en kennis binnen hun wijk. Tal van informele informatiecircuiten en wijkambassadeurs zorgen vandaag voor dynamiek en contacten in een bepaalde buurt. Het lokaal cultuurbeleid Vorst wil via participatieve projectoproepen deze buurtdynamiek en wijkautonomie aanspreken en stimuleren.

DUURZAAMHEIDSCHARTER VOOR INITIATIEVEN IN OPENBARE RUIMTE

Wie evenementen organiseert, gebruikt en verbruikt veel energie en genereert meestal ook afval. Omdat GC Ten Weyngaert, Bib Vorst en de dienst cultuur de hand in eigen boezem willen steken en de ecologische voetafdruk van onze acties willen verkleinen, verbindt het lokaal cultuurbeleid zich ertoe om in alle aspecten van de werking (productie, gebouw, programmatie, communicatie...) de ecologische impact te verkleinen door enerzijds consumptie te verminderen en anderzijds actief te zoeken naar recyclagekanalen. Om de reikwijdte van deze doelstelling te verhogen, wil het lokaal cultuurbeleid de ondernomen acties bundelen in een aanbevelingslijst die ter beschikking kan worden gesteld aan organisaties of initiatieven die in de gemeente of het gewest een evenement wensen te organiseren.

DOELSTELLING 3. HET LOKAAL CULTUURBELEID VORST FACILITEERT DE ONTMOETINGS-, CREATIE- EN TOONPLEKKEN VOOR KUNSTENAARS EN KUNSTORGANISATIES

Vorst oefent een groeiende aantrekkingskracht uit op Brusselse artiesten en culturele organisaties. De gemeente krijgt bovendien de volgende jaren in het kader van wijkcontracten en Europese subsidies de kans om infrastructuur te bouwen (Centr'Al) en te renoveren (Abdij) om ze daarna ter beschikking te stellen van culturele projecten van lokale en gewestelijke operatoren. Deze twee vaststellingen motiveren het lokaal cultuurbeleid om een grotere rol op te nemen als facilitator en bemiddelaar voor de ontmoetings-, creatie-, repetitie- en toonmogelijkheden van lokale kunstenaars en organisaties. Om hierin te slagen, moeten we inzetten op de ontwikkeling van terreinkennis, een gebruiksvriendelijk en efficiënt datasysteem, en het ontwikkelen van netwerken voor deze kunstenaars en organisaties.

INVENTARIS ARTIESTEN

Het lokaal cultuurbeleid Vorst wil een grotere kennis ontwikkelen van de artiesten en organisaties die op het grondgebied een culturele activiteit (wensen te) ontwikkelen. Deze data worden idealiter samen met de Franstalige dienst cultuur ontwikkeld en terbeschikking gesteld aan een zo groot mogelijke groep geïnteresseerden.

INVENTARIS LOGISTIEKE EN INFRASTRUCTUURSTEUN VOOR KUNSTPROJECTEN

De gemeente Vorst, GC Ten Weyngaert en Bib Vorst ondersteunen nu al lokale culturele initiatieven, maar een algemene inventaris van ondersteuningsmogelijkheden is niet beschikbaar. Het lokaal cultuurbeleid in Vorst verbindt zich ertoe om een transparant en toegankelijk overzicht te maken van de financiële, logistieke en communicatieve ondersteuning die kan worden verstrekt.

REGLEMENTERING CULTURELE ACTIVITEITEN IN VORST UITKLAREN EN COMMUNICEREN

In de bevraging die werd georganiseerd voor het cultuurbeleidsplan, bleek een (te) groot aandeel van de respondenten de reglementen en procedures die moeten worden gevolgd om een activiteit te organiseren in Vorst, niet te kennen of te ingewikkeld te vinden. De dienst cultuur verbindt zich ertoe om in samenwerking met de dienst evenementen en de dienst Franstalige cultuur de regels en bijhorende formulieren op te lijsten en op een heldere manier ter beschikking te stellen.

LABEL 1190CULTUUR UITBOUWEN ALS CENTRAAL PUNT VOOR KUNSTFACILITERING

De gemeente Vorst, GC Ten Weyngaert en Bib Vorst hebben de voorbije jaren een aantrekkelijke culturele werking uitgebouwd en ondersteund op het grondgebied – de zichtbaarheid van het lokaal cultuurbeleid is echter heel klein. Om hieraan te verhelpen, zal het lokaal cultuurbeleid in samenwerking met de Franstalige dienst cultuur werken aan een label voor lokale cultuur(ondersteuning).

ZICHTBAARHEID GEVEN AAN JONGE KUNSTENAARS (LUCA/CAMPUS NARAFI EN P.A.R.T.S.)

De twee kunsthogescholen in Vorst zorgen voor de passage van veel jonge wolven die het culturele weer van morgen zullen bepalen. Deze stemmen kunnen enerzijds het lokale cultuurleven kruiden, anderzijds is de grootstedelijke meertalige context van de gemeente meestal de eerste creatieomgeving voor deze jonge kunstenaars. Beeld en dans zijn bovendien disciplines die elkaar versterken. Vanuit al deze vaststellingen wil het lokaal cultuurbeleid Vorst voor beide scholen het lokale en grootstedelijke aanspreek- en ontmoetingspunt zijn.

INZETTEN OP DE CULTURELE ONTWIKKELING EN ZICHTBAARHEID VAN HEDENDAAGSE KUNST IN DE VAN VOLXEMLAAN

De Van Volxemlaan heeft een groeiend aantal troeven om een plek te veroveren als contemporary art spot in het Brussels Gewest. Het lokaal cultuurbeleid wil de samenwerking tussen alle lokale partners stimuleren en in overleg met hen deze zone zichtbaar en aantrekkelijk maken voor de lokale en bovenlokale bevolking.

MIDDELEN

GEMEENTE VORST

Personeel	cultuurbeleidscoördinator – niveau A – 1 VTE departementsverantwoordelijke – niveau A – ondersteunend
Werking	de gemeente betaalt de kosten voor bureau, informatica, meubilair, telecommunicatie, bijscholing en dergelijke voor alle gemeentelijke medewerkers en voorziet een jaarlijks budget voor verschillende onderdelen van het lokaal cultuurbeleid: Werkingsbudget lokaal cultuurbeleid: 30.000 euro Subsidies aan het Nederlandstalig verenigingsleven: 59.250 euro Feest van de Vlaamse Gemeenschap: 5000 euro
Infra	alle openbare en bureauruimtes kunnen in theorie worden aangevraagd voor de voorbereiding en ontwikkeling van het gemeentelijk lokaal cultuurbeleid. Tijdens de volgende legislatuur zullen tal van ruimtes vrijkomen die ter beschikking worden gesteld van inwoners, culturele initiatieven en uiteraard ook het lokaal cultuurbeleid. De beschikbaarheden en voorwaarden dienen echter nog te worden uitgewerkt.

GC TEN WEYNGAERT

Personeel	centrumverantwoordelijke – 1 VTE stafmedewerkers – 3 VTE lijnpersoneel (administratie en techniek)– 4,5 vte dienstpersoneel (logistiek en onderhoud) – 3 VTE
Werking	de Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC) beheert het gebouw en het personeel, voorziet een jaarlijkse werkingssubsidie en creëert mogelijkheden voor het bekomen van projectsubsidies. Andere inkomsten worden verworven door inkomprizen, drankverbruik en zaalverhuur.
Infra	gebruik van de zalen van Ten Weyngaert voor activiteiten in het kader van de uitvoering van het lokale cultuurbeleidsplan is gratis, in functie van de beschikbaarheid.

BIB VORST

Personeel	bibliothecaris – niveau A – 1 VTE bibliotheekmedewerker jeugd – niveau B – 1 VTE bibliotheekmedewerker volwassenen – niveau B – 1 VTE bibliotheekmedewerker (logistiek en onthaal) – niveau C – 1 VTE bibliotheekmedewerker (logistiek en onthaal) – niveau E – 1 VTE
------------------	---

Werking de gemeente betaalt de kosten voor bureau, informatie, meubilair, telecommunicatie, bijscholingen e.d. voor alle gemeentelijke medewerkers, onderhoud en voorzieningen om een standaard bibliotheekwerking te kunnen aanbieden en voorziet daarnaast een specifiek werkingsbudget:

Collectie: 25.000 euro

Activiteiten: 10.290 euro

Infra De publieksruimte van Bib Vorst wordt gratis ter beschikking gesteld voor activiteiten die voortvloeien uit het lokaal cultuurbeleidsplan.